

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá dětskou obezitou a vlivem edukace nutričního terapeuta na její prevenci a léčbu. Teoretická část definuje nadváhu a obezitu u dětí a dospívajících, jejich výskyt, příčiny, diagnostiku, prevenci a léčbu.

Praktická část vychází z dat, čerpaných retrospektivně ze zdravotnické dokumentace obezitologické ambulance a nutričních ambulancí Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu VFN v Praze. Zkoumána byla data za období od 1.1.2018 do 1.2.2022 u 58 pacientů ve věku od 3 měsíců do 18 let 5 měsíců s nadváhou či obezitou. Do výzkumu byli zahrnuti pouze pacienti, u nichž byla nadváha či obezita způsobena pozitivní energetickou bilancí. Mezi zkoumaná data patřily antropometrické parametry pacienta při porodu a v průběhu léčby, krevní tlak, hladina kyseliny močové, glykémie nalačno. U rodičů pacienta byl zjištěn BMI na počátku léčby dítěte.

Hlavním cílem výzkumu bylo posoudit efekt intervencí nutričního terapeuta u dlouhodobě spolupracujících pacientů s nadváhou a obezitou ve srovnání s pacienty, kteří nutriční ambulanci navštívili jednou nebo vůbec (přestože péče byla nabídnuta všem pacientům). Sledován byl zejména efekt na změny Z-skóre BMI pacienta.

Sekundárními cíli bylo zjistit vliv dodržování doporučení na vývoj Z-skóre BMI, vliv vývoje BMI na tlak krve, hladinu kyseliny močové a glukózy nalačno, dále podíl obézních pediatrických pacientů, kteří mají zájem o spolupráci s nutričním terapeutem, vztah mezi BMI rodičů a obezitou či nadváhou dítěte a vztah mezi antropometrickými parametry při porodu a nadměrnou hmotností v pozdějším věku.

Výsledky ukazují určitý vliv dlouhodobé spolupráce pacienta s nutričním terapeutem na vývoj Z-skóre BMI. Vzhledem k tomu, že s nutričním terapeutem dlouhodobě spolupracovalo pouze 56,9 % pacientů (33 pacientů z 58), nebylo možno statisticky zhodnotit efekt edukace v závislosti na počtu návštěv nutriční ambulance, ani v závislosti na míře dodržování nutričních a pohybových doporučení. 31 % pacientů obezitologické ambulance po vstupním vyšetření již nepokračovalo v další spolupráci ani s obezitologem, ani s nutričním terapeutem.

Téměř 90 % pacientů obezitologické ambulance mělo alespoň při jednom měření krevní tlak nad 95.percentil vzhledem k pohlaví, výšce a věku, u 10 pacientů byl krevní tlak nad 95.percentilem naměřen minimálně 3x. Hypertenze byla prokázána u 2 pacientů, zbývající pacienti ukončili spolupráci dříve, než byla doporučena 24hodinová monitorace tlaku. Hladina glykémie nalačno byla u 91,4 % pacientů v normě. Hladina kyseliny močové byla zvýšená u 22,4 % pacientů, statistickou závislost mezi Z-skóre BMI a hladinou kyseliny močové se statisticky prokázat nepodařilo.

Kvalita záznamu jídelníčku ani samotné nošení záznamu do nutriční ambulance nemají dle analýzy dat významný vliv na pokles percentilu BMI.

Klíčová slova: Nadváha, obezita, pediatrie, nutriční terapie, edukace